

TARİH: 3.6.82

"TKP'NİN SESİ RADYOSU" NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:

Haberler: Yazan: Y./İd. Spikerler: D./Y.

1. İLO'nun 73. dönem Genel Kurulu Cenevre'de başladı
2. NATO' Çevik Kuvvetlerinin katıldığı Şafak Ekspresi askeri manevraları, Doğu Anadolu bölgesinde yapıyor
3. SB'den satın alınan doğal gaz, Trakya'daki Hamitabad tesisleri-
4. ne gelmeye başladı
5. 7 Haziran günü 84 yerleşim biriminde Belediye Başkanlığı seçimleri için 100 bin yurttaş sandık başına gidecek
6. SB ve ABD arasında sürdürülmekte olan Silahsızlanma görüşmelerinde ilk kez ortak bir anlaşma metni tasarısı hazırlandı
7. Gorbaçov, 7. Kongresini tamamlayan Nükleer Savaşın Önlenmesi
8. için Hekimler Örgütü'nün temsilcileriyle görüştü
9. F.Alm. SPD Başkanlık Divanı, Varşova Anlaşması Örgütü'nün son önerilerinin şimdiye kadarki en uzun vadeli öneriler olduğunu
10. ve Avrupa'nın aynı zamanda konvansiyonel savaştan da sakınması
11. şansını getirdiğini açıkladı
12. Lübnan'da Keraminin öldürülmesi üzerine ~~yasxilanxexdix~~ genel grev yapıldı
13. Hannover'de 20 bini aşkın öğrenci ve işçi, eyalet hükümetinin
14. eğitim harcamalarını kısma girişimini protesto ettiler
15. İsrail bundan tam 5 yıl önce Lübnan'ın Güneyini işgal etti
- 16.
- 17.

GÜNÜN YORUMU: Yazan: Eng. Spiker: Nec.

Başlığı: Nükleer caydırıcılık" ve ~~askeri~~ Varşova Paktının askeri

Konusu: doktrini

Y A Z I L A R: Yazan: Spiker:

1. NEREDE BİR YOLDAŞ VARSA TKP ORADADIR programında:
2. Gorbaçov'un Unita'ya verdiği demeçten bir özet
- 3.

TKP

3.6.82

Çarşamba

2 - Bu yayınıımızda "Türkiye ve dünyada olaylar, elgular" programımızdan sonra "Nükleer caydırıcılık ve Varşova Paktının askeri dektrini" başlıklı günün yerumunu sunacağız. Yarışma programımızdan sonra ise, her zaman olduğu gibi ^üerede bir yeldaş varsa TKP eradadır" programımızı dinleyebilirsiniz.

--

2 - "Türkiye ve dünyada / olaylar elgular" programımızı dinlediniz.DD, şimdi bir duyurumuz var....

DD, biraz sonra "Nükleer caydırıcılık ve Varşova Paktının askeri ~~dektrini~~ dektrini" başlıklı günün yerumunu sunacağız. / forum NATO ^{ile} Varşova paktı yetkili eraglarıların son teplantıları^{7.11.81} ~~maxxkayaxx~~ktan ardından, iki askeri paktın askeri dektrinlerinin temelinde yatan anlayışları ~~kaxxrlıkkax~~ ele alıyer ve karşılaştırıyer. Yarışma programımızda, elimize son olarak ulaşan mektupların dökümünü sunmadan önce bir dinleyicimizin

3.6.1987

--- Birleşmiş Milletlere Bağlı Uluslararası Çalışma Örgütü İLO'nun
73.dönem ~~konferansı~~ ^{Genel Kurul} İsviçre'nin Cenevre kentinde ~~başlıyor~~ başladı.
24 Haziran'a kadar sürecek İLO ~~konferansında~~ ^{Genel Kurulunda} (Türkiye'deki sendikal
haklar ve özgürlükler özel olarak ele alınacak. Bilindiği gibi
İLO, Türkiye'nin de altına imza koymuş olduğu ^{uluslararası} sözleşmeleri hatırlata-
rak, 2821 ve 2822 sayılı çalışma yaşamını düzenleyen yasaların
bir an önce bu sözleşmelere uygun hale getirilmesini istiyor.
İLO'nun 12 Eylül darbesinden bu yana ~~sürekli olarak~~ hükümetler
düzeyinde yaptığı girişimler ^{ide} geçtiğimiz yıl Özal hükümetinin,
"yasaların değiştirileceği" sözünü vermesine kadar sürmüştü. Yasa
değişiklikleri konusunda ~~iki~~ Türk-İş'ten görüş alan ve İLO yetkili-
lerini Ankara'ya çağırıp görüşmeler yapan Çalışma Bakanlığı ^{ise} kısa
süre önce yasa değişikliği çalışmalarından vazgeçtiğini ^{ilddığını} ilan etti.

Bakan Taşcıoğlu bu tutumun yaratacağı tepkiyi de hesaba katarak "yasa değişikliğinin aceleye getirilmemesi ve ^{bu konunun} önümüzdeki yasama döneminde Anayasa değişikliği ile birlikte ele alınarak köklü çözülmesi" gibi gerekçe öne sürüyor.

Türk-İş yetkilileri ise Çalışma Bakanlığı'nın İLO kararlarına ~~karşı~~ karşı tutumunu eleştirerek, "bakan İLO'ya mektuplar yollayarak genel kurul çalışmalarında Türkiye'nin gündeme getirilmemesi için oyalama yoluna başvuruyor" ~~dedikler~~ diyorlar. Türk-İş yetkilileri İLO Genel kurulunda Türkiye'nin gündeme getirileceğini ve sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı uygulamalardan ötürü Türk hükümetinin sert biçimde kınanacağını da belirtiyorlar ve İLO sözleşmelerine uygun yasa değişikliği çalışmalarına vakit geçirmeden başlanmasını istiyorlar.

2 --- NATO Çevik kuvvetlerinin katıldığı Şafak ~~Ekspress~~ Ekspresi askeri manevraları, Doğu Anadolu bölgesinde yapılıyor. 30 Hazirana kadar devam edecek olan NATO manevralarına Türk Silahlı Kuvvetleriⁿⁱⁿ yanı sıra, Amerikan, Belçika, Federal Almanya, İtalya, Lüksemburg, ve İngiltere silahlı kuvvetleri ile çevik kuvvet birliklerine ~~silahlı kuvvetlerindeki mensup birlikler katılıyor~~ mensup 5 bin asker, NATO Çevik Kuvvetleri~~1.500 zırhlı araç, "F-16, "~~ filoları katılıyor. Manevranın, Doğu Anadolu bölgesi yakınlarında, muhtemelen İran veya Irak'ta meydana gelecek bir olayı bahane ederek bölgeye acil NATO birlikleri gönderilmesi senaryosunun uygulandığı manevra sırasında havadan ve deniz yolundan bölgeye askeri malzeme ~~haklinin~~ gerçekleştirileceği bildiriliyor.

1981 yılından bu yana Çevik kuvvet birlikleri için Hatırlanacağı gibi/Doğu Anadolu bölgesinde başta Van, Batman ve Muş yeni uçak hava alanları olmak üzere 9 büyük havalanı, ~~birçok yeni~~ hangarları, ~~NATO Çevik kuvvetleri için yapılmış~~ ve askeri depolar yapılmıştı. Cumhurbaşkanı Kenan Evren de 1985 yılı ortalarında bir konuşmasında bölgedeki üs ve havaalanlarının "24 veya 48 saatliğine çevik kuvvetlerin emrine verilebileceğini" söylemişti. NATO Genel komutanlığında ise Türkiye'nin doğu bölgesinde sürekli "savunma boşluğu olduğundan ve bu bölgenin savunmasının çevik kuvvet birlikleri ile doldurulmasından" söz ediliyor.

--- ~~Sovyetler Birliğinden satın alınan doğal gaz, Ham~~

7

--- Sovyetler Birliğinden satın alınan doğal gaz, Trakya'daki ~~Hamit~~
Hamitabad tesislerine gelmeye başladı. Türkiye ile Sovyetler Birliği
 arasında 14 Şubat 1986'da imzalanan anlaşmayla yapımına başlanan
 doğal gaz boru hattının Bulgaristan üzerinden Türkiye'ye gelen ~~bölüm~~
 bölümü Mayıs ayı içinde sona ermişti. Boru hattının İstanbul ve ~~Ankara~~
 Ankara'ya kadar uzanacak bölümünün yapımı ise sürüyor. Sovyet
 Doğal gazı ayrıca Kars üzerinden ikinci bir boru hattı ile de
 Türkiye'ye gönderilecek. Bu hattın yapımı da ~~devam etmektedir~~ sürüyor.
 Türkiye'nin enerji sorununu önemli ölçüde çözecek olan Sovyet
 Doğal gazı ilk olarak İstanbul ve Ankara'da ~~xxxxxxx~~ evlerde
 ve sanayiide kullanacak. Kısa sürede yılda 6 milyar metreküpe
 çıkacak olan Sovyet doğal gazı, iki ülke arasında iki ticaret
 hacmini de 8 kat artıracak.

2 --- 1980 yılından bu yana Türkiye bütçesinden sağlık harcamalarına ayrılan pay yıldan yıla düşüp yarıdan fazla oranda azalırken, Devlet Planlama Teşkilatı, sağlık hizmetlerinin mükemmele yakın biçimde olduğunu öne sürdü. Devlet Planlama Teşkilatı ~~ndan~~ tarafından hazırlanan sağlık raporunda Türkiye'de hasta yatak kapasitesinin yarısının kullanılmadığı, sağlık hizmetlerinin düzeyi bakımından AET ülkeleri düzeyine ulaştığı, ancak sorunların kaynak azlığından değil, organizasyon bozukluklarından kaynaklandığı öne sürüldü.

-1-

2 D.D biliyorsunuz 7 Haziran günü 84 ~~x~~ yerleşim biriminde belediye başkanlığı seçimleri için 100 bin yurttaş sandık başına gidecek. Kimi çevrelere, özellikle de ~~hükümet~~ Özal hükümetine göre bu seçimler 6 Eylül'de yapılacak anayasa ve siyasi yasaklar konusundaki referandumun ve ardından yapılması düşünülen genel seçimlerin ~~bir provası~~ bir provası, ~~bir~~ sonuçları bakımından/~~bir~~ göstergesi olacak. Oysa gerçek durum, genel bir seçimⁱⁿ ya da ^{bir} referandum^{un} sonucunu ^{tahmin edebilmek} belirleyebilmek için bu ^{genel} seçimlerin ^{oldukça} hiçbir şekilde gösterge kabul edilemeyeceğini gösteriyor ^{seçim olduktan sonra} ^{seçim sonucu}.

Seçim 84 yerleşim biriminde, daha doğrusu, ANAP'ın siyasi çıkar hesaplarıyla belediye haline getirdiği köylerde yapılıyor. ~~İçinde ANAP usulü siyasi çıkar girince, belediye yapılan köylerin~~

DSP ve DP'de seçimlere ancak belirlenen yerlerde aday gösteriyorlar.

ANAP ve DYP bütün seçim bölgelerinde aday gösterirken, SHP'nin ~~DSP ve DP'de seçimlere aday katılmıyor.~~ 27 köyde belediye başkanı adayı yok. Seçim yapılacak köylerin önemli seçmenlerin oylarını çoğunlukla bir özelliği de daha önceki seçimlerde/~~w~~ sağ partilere vermiş olmaları. Nitekim SHP Genel Başkanı Erdal İnönü bu noktaya dikkat çekerek şöyle diyor: "Oysa bu 84 yere ek olarak 50 yerde de ~~vatandaş~~ belediye olma isteği halk tarafından kabul edilmesine rağmen, hükümet bu hakkı tanımıyor. Çünkü bu yerlerde de oylar çoğunlukla sol partilere verilmiştir." Erdal İnönü, TRT'nin ~~radio~~ radyo ve televizyonunun ANAP'ın propagandası haline getirildiğini ve televizyonun halk üzerindeki etkisini hatırlatıyor ve ~~"seçim döneminde ANAP paralı propagandadan da çok istifade edecek."~~ "Böylesine taraf tutan bir TRT'yi hiçbir dönemde görmedik" diyor.

her ne pahasına olursa olsun
öte yandan Özal hükümeti, ANAP bu seçimlerde ~~xxxxxxxx~~
~~xy~~ oyların önemli bir kısmını alma peşinde. Zira Başbakan Özal,
baştan kamuoyunun koşullandırılmasının da katkısıyla, bu seçimleri
referandumun veya genel seçimlerin bir göstergesi gibi ^{sunmak ve} ~~xxxxxxx~~
~~xxxx~~"en fazla oyu alan parti" görüntüsünü seçim propagandasında
~~xxxxxxx~~ boyuhca işlemek istiyor.

Bu nedenledir ki, 7 Haziran seçimine katılacak yörelerde ANAP'ın
seçim oyunları, tehdit ve şantajları vatandaş üzerinden eksik olmuyor.
Örneğin, uzun yıllardır yolsuzluktan, susuzluktan, ~~xxxx~~ doktorsuz-
luktan bunalmış Nevşehir'in Karahınar kasabası halkı, ANAP'a
oy verdikleri takdirde bütün isteklerinin karşılanacağı vaadiyle
kandırılıyorlar. ^{madde 100/1} ANAP adayı "devlet babanın kasasının anahtarı
ANAP'tadır. Kafalarını kullanıp bize oy vermek zorundalar" diyor.

~~Yine gazetelerde yayınlanan~~ Bir başka örnek ise Adana İncirlik'ten. Bu kasabada yapılacak belediye başkanlığında ANAP adayının kazanması için göstermelik yatırımlar bir anda hız kazanmış durumda. Yollar asfaltlanıyor, elektrik direkleri getiriliyor, kanalizasyon yapılıyor, ~~bir~~ oy karşılığı Fakir Fukara fonundan kişi başına 70¹⁵⁰ bin lira arasında para dağıtılıyor. ANAP ayrıca kasabaya hizmet gelebilmesi için kendi adayının seçiminin şart olduğunu ~~anlatmaktadır~~ hiçbir şekilde hizmet verilmesi seçimi şantajını kullanıyor.

Antalyanın Akseki ilçesine bağlı Kuyucak kasabasında ise seçim kazanmak uğruna şaşkınlık verici bir olay yaşandı. ANAP'lılar seçim yapılacak komşu kasaba Cevizli'deki telefon santralini sökerek Kuyucak'a taşıdılar ve ANAP adayına oy verilmesi halinde santralin sürekli

çıkacak sonuç, herşeye rağmen ANAP'ın aleyhinde olacaktır. Benzer şantajların, gözboyamacılığın, yalan vaadlerin, para ~~dağıtım~~ ve eşya dağıtmanın ~~naşiri~~ 28 Eylül 1986'caki ara seçimlerde ANAP oylarının düşmesini önleyemediği hala unutulmuş değil. (Ancak unutmamak gerekiyor ki 100 yurttaşın katılacağı ve çok çeşitli illeri kapsayan bu seçimler de ANAP'ın veya muhalefetin oyları hakkında kesin bir fikir vermekten uzaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMA VAKFI

2

--- Sovyetler Birliği ve Birleşik Amerika arasında Cenevre'de sür-
dürölmekte olan silahsızlanma görüşmelerinde ilk kez ortak bir anlaş-
ma metni tasarısı hazırlandı. Sovyet Delegasyonu Başkanı Aleksey
Obuhov, üzerinde anlaşmaya varılan noktaları içeren ortak tasarının
hazırlanmasını önemli bir adım olarak değerlendirdi, ancak daha yapı-
lacak çok şey olduğunu söyledi.

2 --- Sovyet Lideri Gorbaçov, Moskova'da 7'nci Kongresini tamamlayan ~~Nükleer Savaşın Önlenmesi için~~
Nükleer Savaşın Önlenmesi için Hekimler Örgütü'nün temsilcileriyle görüştü.

Hekimler Örgütü temsilcileri, Sovyet lideri Gorbaçov ile Moskova'da yapılan Kongre ~~ile ilgili olarak~~ üzerine görüştüklerini, Gorbaçov'un, Nükleer Savaşın Önlenmesi için Hekimler Örgütü'nün savaş karşıtı çalışmalarına büyük değer verdiğini belirttiler. Basına yapılan açıklamada ayrıca, Sovyetler Birliği'nin nükleer silahların yokedilmesine yönelik köklü adımlar atmaya hazır olduğu da ~~vurgulan beliri~~
~~tileri~~ bildirildi.

② --- Federal
 --- Alman Sosyal Demokrat Parti Başkanlık Divanı, Varşova Anlaşması
 Örgütü'nün son önerilerinin şimdiye kadarki en uzun vadeli öneriler
 olduğunu ve Avrupa'nın aynı zamanda konvansiyonel savaştan da sakın-
 ma^{sl} şansını getirdiğini açıkladı.

~~Yapılan açıklamada~~ A Federal Alman Sosyal Demokrat Parti Başkan-
 lık divanınca yapılan açıklamada, askersel alanda tüm üstünlüklerin
^{giderilip,}
~~azaltılıp~~ ~~yalnızca~~ savunma düzeyine indirilmesinin, ~~en~~ silahlı kuvvet
 lerde yapısal ~~değişikliklerle~~ ~~olmakla~~ ~~olduğu~~ değişikliğe gidilmesiyle
 olanaklı olduğu belirtildi. Sosyal Demokrat Parti'nin, silahlı kuvvet-
 lerde ~~saldırıya~~ saldırıya yönelik olmayan bir yapıdan yana olduğu
 vurgulandı ve Varşova Anlaşması Örgütü'nün askersel stratejilerle
 ilgili olarak görüşme önerilerinin incelenmesi ve yapıcı yanıt veril-
 mesi ~~x~~ istendi.

4 --- Lübnan ~~Salı~~ Salı günü, Başbakanı Raşit Kerami'nin öldürülmesini protesto etmek üzere Salı günü tüm ülkede genel grev yapıldı.

Tüm politik partilerin ve sendikaların çağrısıyla yapılan genel grevde tüm işyerleri, okullar, dükkanlar, bankalar ve devlet daireleri kapandı.

Bu arada Arap Birliği Genel Sekreterliğince yapılan açıklamada, Raşit Kerami'ye yapılan suikastın, Lübnan'ın birliğini ve ulusal barışı bozmaya ~~yönelik~~ amaçladığı bildirildi.

② --- Federal Almanya'nın Hannover kentinde 20 binin aşkın öğrenci girişimini ve işçi eyalet hükümetinin eğitim harcamalarını kısmasını protesto ettiler. ~~Eyalet~~ Alman Sendikalar Birliği Eyalet Başkan Yardımcısı Yürgen Vaysbah yerel hükümetin bu girişimini ~~karşıladı~~ ve eleştirdi ^{zaten} ve bunun, /en ciddi toplumsal-politik skandal olan gençler arasında işsizliği daha da artıracaklarını vurguladı.

--- Salvador yurtsever güçleri ülkenin büyük bir bölümünde ceryanların kesilmesini sağlayarak diktatör Duarte rejimini protesto ettiler. Protesto eylemleri sırasında aynı zamanda, ~~xxxxx~~ başkent San Salvador'da ve eyaletler arasındaki ulaşım da engellendi. Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş hareketinin bu yıl içinde beşinci kez ülkede ulaşımı engellediği bildirildi.

P --- İran'da bulunan bir grup Afganistanlı daha ~~silahlarını bırakıp~~
~~ülkelerine~~ İran'ın karşı çıkmasına rağmen, silahlarını bırakıp ülke-
lerine döndüler. Son iki günde ülkelerine dönenlerin sayısının 500
dolayında olduğu, Afganistan yönetiminin ulusal barış ilan etmesinden
~~sonra~~ bu yana ise 50 binin üzerinde Afganlının geri döndüğü bildir-
ildi.

7

--- Peru Komünist Partisi'nin başkent Lima'da yapılan 9'uncu kongresi sona erdi. ~~Yapılan~~ Jorge del Prado Genel Sekreterliğe yeniden seçildi. Kongreden önce hazırlanan tezler parti içinde tartışmaya açılmış, ^{an tezler} Kongre'de ^{ve} onaylanmıştı.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VE YAYIN KURUMU

Komando ~~saldırıları~~ ve bombalı saldırılar ⁱⁿ yanısıra, İsrail, Saida kenti yakınında bulunan Filistin mülteci kamplarını kendisine hedef seçti. İsrail savaş gemileri yıllardır Lübnan'ın güney kıyılarında devriye geziyor, ^{Bu arada} ~~ve~~ Saida limanı da birçok kez yine İsrail savaş gemi ~~ter~~ince bloke edildi.

Ancak tüm bu yapılanlara karşın, 1982 işgalinden bu yana İsrail amacına ulaşabilmiş değil. Geçen bu süre içinde ~~ne~~ Lübnan emperyalist politikaya başegmediği gibi, İsrail, Filistin halkının direnişini de kıramadı. Amerika'nın baskısıyla bir yıl kadar önce ~~imzalanmış~~ Lübnan ile İsrail arasında imzalanan anlaşma geçenlerde Lübnan parlamentosu tarafından iptal edildi. Ve böylesi anlaşmaların ancak parlamentonun onayıyla imzalanması kararı ~~alındı~~ alındı.

İsrail işgali ve aralıksız süren terör Lübnan için korkunç sonuçlar doğurdu ve bu durum halen sürüyor. İsrail'in 1982 yazında yaptığı saldırılar sırasında 17 bin 835 kişi öldü ve 30 binin üzerinde insan yaralandı. Maddi zararın ise 12 milyar doların üzerinde olduğu tahmin ediliyor.

Lübnan topraklarında Lübnan'a karşı yürütülen savaşın yanısıra, Lübnan'ın birliğini hedef alan girişimler de sürüyor. ~~Lübnan Raşit~~ ~~Kıbrıs'ta~~ ~~Ülkede~~ ~~toprakları~~ ~~Ülkede~~ birleştirici rolü herkes tarafından kabul edilen ~~Raşit~~ Başbakan Raşit Kerami'nin öldürülmesinden sonra, Arap Birliği Genel Sekreteri, bu suikastın Lübnan'ın birliğini ve ulusal barışı bozmayı amaçladığını söyledi. Suriye hükümeti ise bu olayın ardında emperyalist ve siyonist gizli planlarının bulunduğunu açıkladı.

131

3.6.87

NEREDE BİR YOLDAŞ VARSA TKP ORADADIR

Bu programımızda, T SBKP MK Genel sekreteri Mihail Gorbacov yoldaşın, İtalyan komünist partisi'nin günlük gazetesi Unita'ya verdiği demeçte yer alan kimi soru ve yanıtlardan hazırlanan bir yazıyı dinleyeceksiniz. Dinleyeceğiniz soru ve yanıtlar, TKP Merkez komitesi organı Atılım'ın 1 Haziran günü sayısında da yer aldı.

TÜRKİYE SOSYALİST TÜSTAY TARİH ARASTIRMA VAKFI

MIHAIL GORBAÇOV'UN "UNITA"YA YANITLARINDAN

2 - SBKP MK Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov 18 Mayıs 1987'de İtalyan Komünist Partisi Yönetim Kurulu üyesi ve "Unita" gazetesi başredaktörü ^{Gerardo} Gerardo Chiaromonte, başredaktör yardımcısı Renzo Foa ve gazetenin Moskova muhabiri ^{Giulietto Chieza} ~~Giulietto Chieza~~'yı kabul ederek yöneltilen çeşitli soruları yanıtladı. Uluslararası gelişmelerden, Sovyetler Birliği'ndeki yenilenme çalışmalarına kadar geniş bir konu yelpazesini kapsayan çok sayıda soru ve yanıtlardan kimilerini özetle sunuyoruz.

"Unita" gazetesi temsilcilerinin, Sovyetler Birliği'nde şu anda gerçekleştirilmekte olan değişikliklerin ana yönüne ilişkin bir dizi sorusunu M. Gorbaçov özetle şöyle yanıtladı: ^{Yaz} "Önce şunu belirteyim ki, parti, sosyalist toplumun gelişmesinde nitel bakımdan yeni bir aşamaya geçme görevini önüne koydu. Bu görevin yerine getirilmesi çalışmalarının merkezinde insan yer almaktadır. Çeşitli girişimlerde bulunan, sosyalizm kuruculuğunu daha ileriye götürmeye hazır olan, ülkenin gerçek efendisi olmak isteyen emekçi insan yer almaktadır.

İnsan faktörünün öneminin artırılması, toplum yaşamının bütün alanlarının demokratikleştirilmesi sürecinin devam ettirilmesi çalışmalarıyla kopmaz biçimde bağlıdır. Demokrasi olmadan girişimci çalışma da olmaz. Demokrasi olmadan, emekçilerin üretimin yönetimine katılımı sağlanamaz. Demokrasi olmadan, sosyal adalet sağlanamaz. Demokrasi olmadan her emekçinin toplumun, ülkenin geliştirilmesi, yönetilmesi çalışmalarına katılımı da sağlanamaz...

Biz kesinlikle inanıyoruz ki, gerçek demokrasinin geliştirilmesi, genişletilmesi, toplumun gelişmesine zarar vermez. Sosyalist toplumun gelişmesini hiç engellemez. Sosyalizm, özü bakımından demokrasidir, halkın egemenliğidir. Sosyalizmin gelişmesinin engellenmesi tehlikesi ancak halkın sağduyusuna, aklına ve politik bilincine bürokratik güvensizliğin arttığı durumda doğabilir. Biz şimdi bu sorunları parti örgütlerinde, çalışma kolektiflerinde geniş olarak tartışıyoruz. Ve uyguladığımız bu çizgi geniş emekçi yığınları arasında tam bir destek görmektedir.

Burada şunu da belirtmek istiyorum: Burjuva basın yayın organları ülke

kemizde gerçekleştirilen demokrasinin genişletilmesi sürecisi tepetaklak ederek göstermeye çalışıyorlar. Kimileri, Sovyetler Birliği'nin artık Batı demokrasisine doğru adım atmaya başladığını ileri sürüyor. ^t D^urum hiç de öyle değildir. Biz şimdi ötedenberi var olan Sovyet sosyalist demokrasisinin Leninci ilkelerini Sovyet toplumunun, Sovyet halkının biriktirdiği deneyime dayanarak daha da geliştirmek istiyoruz. Sosyalist demokrasi, hem bizim amacımız, hem de yenilenmenin koşulu ve güçlü aracıdır."

2 — "Unita" gazetesi temsilcileri, SBKP Genel Sekreterinin bütün dünyada belirterek, çok popüler bir kişi olduğunu ~~xx~~ okurların Genel Sekreterin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiğini, bilmek istediklerini ~~belirttik~~ dile getirdiler. M. Gorbacov bu konuda özetle şunları söyledi:

7 — "İşin özü şudur: Gorbacov'un popülerliği üzerine konuşulurken, kanımca söz konusu olan somut kişi değildir, Sovyetler Birliği yönetiminin uyguladığı politikadır. Bu yönetimin belirlediği ve Sovyet halkına, topluma önerdiği politikadır.. Eğer bu politikayı, hem içte hem de dışta, ardıcıl olarak uygularsak, bu saygınlık korunacak ve daha da artacaktır. Eğer bunu yapmazsak, hiç bir tarz, hiçbir kişisel alımlılık bizi kurtarmayacaktır. Biz bunu iyi biliyoruz, neyin önemli olduğunun bilincindeyiz..

Ben ¹ değişik alanlarda çok şeyle ilgilenmeyi her zaman bir "zayıflığım" saydım. Okulda hangi derslerin en çok hoşuma gittiğini, hangi bilim dalına daha çok, hangisine daha az ilgi duyduğumu söyleyemem..

Şu da doğrudur ki, hayatta, belirli bir alanda yoğun çalışma yapan kişiler büyük başarı sağlıyorlar. Ama bana geniş düşünen kişiler daha sempatik geliyor.

Boş zamana gelince. Şimdi bizim boş zamanımız yok. Hem de yalnız benim değil, bütün Sovyet yöneticilerinin boş zamanı yok.

Bugünkü Sovyet yöneticilerinin misyonu, bütün olanaklardan yararlanarak, yenilenme sürecini en geniş boyutlarda yaygınlaştırmaktır. Bu, bizi her şeyle, ekonomi, ideoloji, kültür ve bütün manevi alanla ilgilenmek, bunlar üzerinde kafa yormak zorunda bırakıyor. Bizim insanlarla ilişkilerimizi de bu belirliyor. Aslında bütün zamanımızı buna veriyor-

ruz.Böyle bir yaşam tarzını belki de normal saymak mümkün değil,ama günümüz, hiç düşünmeden,kendini davaya adamayı gerektiren devrim dönemlerini andıran şimdiki durum,bunu gerektiriyor.

Neye ilgi duyduğuma gelince.Olgunluk çağında herşeyden önce ekonomi sorunlarıyla ilgilendim,bu sorunlar üzerine okudum,yazdım çizdim.Diyebilirim ki,bu konuda birşeyler biliyorum.Ama eskiden beri ve özellikle şimdi felsefe sorunları da beni ilgilendiriyor.Hemen belirtiyim ki,bu, bana Sovyet toplumunun içinde bulunduğumuz aşamasını,çağdaş dünyanın sorunlarını,dünyamızdaki karşılıklı bağımlılığı teorik açıdan inceleme ve kavrama olanağı veriyor.Bu,arzulara dayanarak değil,ciddi analiz temelinde ve gerçekçi sonuçlar çıkararak,Sovyet insanlarının yaşamını iyileştirmek için savaşım verme olanağı sağlıyor...

Diyebilirim ki,bizde,Sovyetler Birliği'nde bir tür "yeniden doğuş aşaması",Leninizm'in yaratıcı ruhunu yeniden canlandırma aşaması başladı.Biz,Leninci yöntemi derinlemesine kavramak için Lenin'in yapıtlarını tekrar tekrar okuyoruz,bunlar üzerinde derin derin düşünüyoruz. Bu yöntemi bilmek,önümüzde duran ciddi sorunları çözmeye yardımcı oluyor.Burada yazılmış kitaplardan belirli alıntılar aktarmak hiçbir işe yaramıyor.Çünkü eğer biz Lenin'in yaratıcılık yöntemini iyice kavrayamazsak,günümüzün gelişmelerini doğru analiz edemeyiz,doğru çözümler getiremeyiz.

Ben,örneğin,sık sık Lenin'in dünya ekonomisini iyice kavramak için 70 Marks gereklidir,dediğini hatırlatıyorum.Ama bu sözler onlarca yıl önce söylenmiş.Ya şimdi durum nasıl ?"

2 — "Unita" gazetesi temsilcilerinin günümüzde ilerici güçler arasındaki ilişkilerin biçimleri nasıl algılanmalıdır,enternasyonalizm bugün neyi ifade etmektedir sorusuna M.Gorbaçov şu yanıtı verdi: "İlerici güçler arasındaki ilişkiler çok yönlüdür.Bu güçler,"ilerleme" kavramına bazen birbirinden farklı ideolojik ve politik içerik veriyorlar.Ama bu güçler arasında günümüzde ilişkiler giderek genişliyor.İnanıyorum ki,günümüzde dayanışma ve işbirliği her zamankinden daha gereklidir, çünkü giderek daha çok sorun evrensel nitelik kazanmakta ve çözümü için enternasyonal bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır.

Komünist partilerini ele alalım.Bunlar ulusal topraklar üzerinde doğmuş ve gelişmiştir. Onlar kendi ülkelerinin işçi sınıfı ve emekçilerinin temel çıkarlarını dile getirirler,ama bunların ortak amaçları da vardır. Barış ve sosyalizm.Bu,komünistleri birleştiren başlıca ögedir. Öte yanda ⁿenternasyonalizm,her zaman somuttur.Bunun etkisini,pratikteki işbirliği belirler.Bunun için günümüz koşullarında özel bir mekanizmaya,belirli bir merkeze gerek yoktur. Ben herhangi bir partinin böyle planları olduğunu da sanmıyorum.Her bağımsız parti kendi faaliyet biçimini ve politikasını kendi belirler ve işbirliği de ancak gönüllülük ve eşit haklılık temelinde gerçekleştirilebilir.

Ben komünist hareketinde zaman zaman hâlâ ileri sürülen ve dünya komünistlerinin çokyanlı karşılaşmalarına,toplantılarına karşı çıkan görüşleri anlamıyorum.Ve böyle görüşler,bütün öteki güçlerin,hem de ilerici güç olarak nitelememeyecek olanların,birçok uluslararası toplantı düzenlediği koşullarda ileri sürülüyor.Kanımca,bu soruna önyargısız,eski klişelerden vazgeçerek,yeni gelişmelere,yeni duruma yeni açıdan bakarak yaklaşmak gerekmektedir.

Bugün dünyadaki bütün ilerici güçler arasındaki ilişkilere gelince. Bu ilişkilerin özünü,temelini nükleer savaşın önlenmesi sorunu oluşturabilir.Bizim kanımıza göre,bütün öteki sorunlar,bu sorunun çözümüne bağımlı kılınmalıdır.Değişik güçler arasında diyalog kurulması,günümüzün buyruğudur.Bu,dünyanın karşılıklı bağımlılık içinde olduğunun bir ifadesidir.Dünya bugün gerçekten çok karmaşıktır.Bunu yalnız siyah-beyaz, ya da kırmızı-beyaz diye ayırmak mümkün değildir.Biz şuna kesinlikle inanıyoruz ki,dünyaya önyargısız bakmak,olguları,gelişmeleri görerek bakmak gerekmektedir.Var olan görüş ayrılıklarını gözardı etmeden,ilerici güçleri ve partileri birleştiren yanları,sorunları arayıp ortaya koymaya çalışmak gerekmektedir.Yalnız sözde değil,gerçekte başkalarının bağımsızlıklarına,görüşlerine,kendi gelişme yolunu arayıp bulma çabalarına saygı göstermek gerekmektedir."

Mihail Gorbaçov "Unita"ya verdiği demeçte ayrıca şunu belirtti:"Ekim

Devrimi'nin 70. yıldönümünü kutlamak üzere çok sayıda partiden ve değişik hareketlerden delegasyonlar davet ediyoruz. Devrimin bu yıldönümünün kutlandığı günlerde Moskova'da, bütün dünyayı ilgilendiren konular üzerinde geniş bir görüş alış verişini sağlayacak, ayrıca komünistlerin yanısıra başka partilerin temsilcilerinin de katılacağı resmi olmayan bir toplantı düzenlemeyi düşünüyoruz. Bu toplantıda hiçbir genelleyici belge kabul edilmeyecek. Bu konu üzerinde kendileriyle konuştuğum birçok kişi bu girişimi olumlu karşıladı."

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yorum:

TKV

Engin, 3.6.1987

VARŞOVA PAKTİNİN
" NÜKLEER CAYDIRICILIK" VE/ASKERİ DOKTRİNİ

D.D., gerek son NATO toplantılarında, gerekse Varşova Antlaşması Örgütü'nün Mayıs sonunda Berlin'de yapılan Politik Danışma Komitesi toplantısında ~~dikkatle~~ ~~çok~~ bir sözcük özellikle **dikkati** çekti: Nükleer ~~x~~ caydırıcılık!

Ülkelerin NATO ~~xxxxxx~~ üyesi/genel kurmay başkanlarının ve savunma bakanlarının toplantılarından sonra yayınlanan bildirilerde, "NATO'nun nükleer caydırıcılıktan vazgeçmeyeceği" vurgulandı. Buna karşın Varşova Antlaşması Örgütü toplantısından sonra yayınlanan bildiride, "nükleer caydırıcılık konseptinden vazgeçilmesini" gerektiği belirtiliyordu. NATO, niçin nükleer caydırıcılık ~~konseptine~~ konseptine sarılmış Varşova Antlaşması Örgütü, niçin bu konseptten vazgeçilmesi gerektiğini vurgulamaktaydı?

D.D., Atılım'ın 1 Haziran sayısında "nükleer caydırıcılık kavramı üzerine" başlıklı bir yazı yer alıyor. Sizlere, ^{perşembe günü} radyomuzdan ^{öteden sonra ki paylaşımlarda aktaracağız} aktardığımız bu yazıda da belirtildiği gibi, nükleer caydırıcılık kavramı, Amerikan askeri doktrininin ana öğelerinden birisidir. İlk kez 1946'da ortaya atılmıştır ve nükleer silahlanmayı haklı göstermeyi amaçlamaktadır. Aradan geçen kırk yıl içinde, çeşitli evrelerden geçmiş, zaman zaman daha saldırgan, zaman zaman da daha esnek biçimlere ^{Savaşlar Bittikten} 'nin öteden beri ~~hesabını yaptığı~~ ^{ne} ~~gibi~~, N ABD tarafından ~~gerçekleştirilen~~ "ilk nükleer vuruşu ~~yapma~~ gerçekleştirebilme" hesapları, "nükleer caydırıcılık" kavramının ^a ~~başlıca~~ ~~temel~~ ~~dayanma~~ ~~gücünü~~ ~~temel~~ ~~dayanmaktadır.~~ ABD, nükleer caydırıcılığa dayanarak, potansiyel bir saldırgan olarak gördüğü dünya sosyalizmini gemlediğini iddia etmekte, nükleer silahların dehşetine dayanarak, barışı ~~sakındı~~ koruduğunu öne sürmektedir.

Ne ki, D.D., ~~sosyalist~~ ~~nükleer~~, gerek ABD, gerekse NATO

bugüne kadar "ilk nükleer vuruşu" yapacaklarını, ~~xxxx~~ yani sosyalist ülkelere ilk saldıran olacaklarını ~~xixix~~ birkaç kez ilan etmiş olmasına, ^(arına) ve NATO toplantılarında buna yönelik hazırlıkların yapılmasına karşın, sosyalist ülkeler, bugüne kadar hep nükleer silahı ilk kullanan olmayacaklarını açıkladılar. İlk defa Sovyetler Birliği, ardından da Çin Halk Cumhuriyeti, nükleer silahı ilk kullanan olmayacaklarını bütün dünyanın önünde ilan ettiler. ~~Sayışın~~ Mayıs ayının sonunda yapılan Varşova Antlaşması Örgütü'nün Politik Danışma Komitesi toplantısından sonra yayınlanan "Varşova Antlaşması üyelerinin askeri doktrini üzerine" başlıklı belgede, bu yükümlülük bütün ~~x~~ pakt üyesi devletler tarafından üstleniliyor. NATO ile Varşova Paktının askeri doktrinlerinin karşılaştırılması için görüşmelerin önerildiği bu belgede, şöyle deniyor: "Varşova Paktının ve pakt üyesi her bir devletin askeri doktrini, ne nükleer ne de konvansiyonel, hiçbir savaşa izin vermeme göreviyle bağlıdır." Toplantıdan sonra yayınlanan bildiride

ise,şuna dikkat çekiliyor:" ~~Nükleer bir savaşın galibi olamaz~~
Varşova Antlaşması üyesi devletler,dünya üzerindeki gelişmenin,
uluslararası ilişkilerdeki değişikliklerin,devletlerin karşılıklı
bağımlılıklarının daha da artmasının,bilimsel-teknik ilerlemenin ve
duyulmadık yıkım gücüne sahip silahların yeni bir politik düşünce
tarzını ,savaş ve barış sorunlarına,silahsızlanmaya ve öteki
dünya çapındaki ve bölgesel sorunlara yeni bir yaklaşımı gerekli
kıldıkları görüşündedirler.Bütün bunlar,aynı zamanda,nükleer silah-
ların sözümona devletlerin güvenliğini sağladığını varsayan nükleer
caydırıcılık konseptinden vazgeçilmesini de dayatıyor.Nükleer bir
savaşın galibi olamaz."

Bir tarafta nükleer caydırıcılık ,yani ilk nükleer vuruşu
yapma çabaları.Öte tarafta,bundan vazgeçilmesinin zamanı geldiği
görüşü.Bir tarafta,silahlanma yarışını tırmandırma ve dehşet dengesi-

ni koruma, öte tarafta askeri-stratejik dengenin en alt düzeyde, bütün devletlerin savunmasına yetecek düzeyde sağlanması görüşü. Bir tarafta herhangi bir silah türünde,örneğin Avrupa'daki orta menzillî ~~rakat~~ Amerikan ve Sovyet roketlerinin kaldırılması konusunda bir anlaşma olursa,nasıl silahlanılacağı üzerine kafa yormalar. Öte tarafta orta menzilli roketlerde bir anlaşma olduktan sonra, ~~sik~~ hangi silahlarda nasıl indirim ~~götürük~~ gidilmesine yönelik somut öneriler..Bir tarafta NATO'nun yaklaşımları,öte tarafta Varşova Paktının...Bu karşılaştırma,D.D.,şöktür ki,kimin kimi tehdit ettiğini pek güzel gözler önüne seriyor.

Tepemizde üç buçuk milyon Hiroşima bombası sallanırken, yeryüzündeki nükleer cephanelikler bütün dünya nüfusunu yirmi kez yokedebilecek düzeydeyken "nükleer caydırıcılık"tan söz etmek in yalnızca tuhaf kaçıyor,aynı zamanda insanlığın geleceği ile oynamak anlamına

6
Çünkü ~~günümüzde~~ bu durumda ~~paktlar~~ bir nükleer savaş paktı olsaydı,
da geliyor. ~~Yalnızca~~ bu savaşta taraf olan devletler değil, tüm dünya yok olacaktı.

Kaldı ki, D.D., Varşova Paktı üyeleri, askeri doktrinlerinin
(ve nükleer bir savaşla balmayı amaçladığını)
yalnız ve ~~yalnızca~~ savunmaya yönelik olduğunu ~~de~~ bir kez daha
ilan ettiler. Ani bir saldırının her iki tarafı da şaşırtmaması için
iki paktın sınırlarında asker ve silah indirimine gidilmesini önerdi-
ler. Uluslararası ilişkilerin, BM bildirgesinde ve Helsinki Sonuç
Belgesinde yer alan, bağımsızlığa ve ulusal egemenliğe saygı, kuvvet
kullanmama ve kuvvet kullanma tehdidinde bulunmama, sınırların dokunul-
mazlığı ve toprak bütünlüğü, anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümü,
içişlere karışmama ve eşitlik gibi ilkeler temelinde gelişmesinden
yana olduklarını açıkladılar. ~~Bunların dışında~~ Onlar, kapitalizmin ~~nükleer~~
nükleer bir vuruşla yokedilmesini, ~~bu sınırların~~ ^{gani} dünyayı ^{etmeyi} ~~ya~~ yok etme-
si ~~denemiyor~~ planlamıyorlar. Dünya ~~hakikatının~~ ^{tüm} üzerindeki ~~devlet~~
devletlerin barış içinde yanyana yaşamasının bugünkü koşullarda
sorunlu olduğunu göstermeye ^{Zamanın, insanlığa} çalışıyorlar. Kapitalizm ile sosyalizmin

savaşın önlendiği koşullarda birbirleriyle yarışmasını,
bu arada da her halkın kendi gelişme yolunu özgürce seçme hakkına
saygı gösterilmesini ~~zaman~~ dayattığını vurguluyorlar.

Eğer bu dünyada insan denilen varlık var olmaya devam
~~etmemek~~ etmeliyse, çıkış yolu başka türlü olamaz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Merhaba değerli dinleyiciler, Bu hafta son olarak elimize ulaşan mektuplarınızın imza dökümüne geçmeden önce bir dinleyicimizin isteğini yanıt verecek, daha sonra da bir konuya açıklık getireceğiz.

Önce dostumuz Zeynep Işılgün'ün 2 ayrı mektup halinde gönderdiği bir inceleme üzerine ne düşündüğümüz sorusunu kısaca da olsa yanıtlayalım. ^{Bizce} Zeynep Işılgün dostumuzun incelemesi genel olarak başarılıdır.

Ne ki, gençlik örgütlenmesiyle parti örgütlenmesinin ayrı ayrı şeyler olduğunu, aynı anlayışların her ikisi için geçerli olmadığını gözönünde tutmanın gerektiğini hatırlatmalıyız.

Öte yandan bize gerekli olanı, çeşitli kitaplardan alıntıların bir araya getirilmesi değil, mümkün olduğunca kendi pratiğimizden

kaynaklanan derslerin, deneyimlerin toparlanması, ilkelerin bu koşullar ışığında formüle edilmesidir.

Evet değerli dinleyiciler, Zeynep Işılgün dostumuza verdiğimiz bu kısa yanıttan sonra şimdi de bize gelen mektuplardan kimi imzaları neden kısaltarak okuduğumuzu açıklayalım:

Birçok dinleyicimiz, bizce haklı ve yüce bir duygu ile, kendilerine imza olarak, barış, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine ^{ne} ~~ne~~ ^{imzale-} ~~katkıları olmuş,~~ ^{yaşantılarını adanmış} bu uğurda canlarını vermiş birçok yiğit insanımızın adını seçiyorlar. Bu yolla onların mücadelesinin sürdüğünü, anılarının yaşatıldığını anlatmak istiyorlar. Örneğin; bize düzenli olarak yazan yarışmacılarımızın arasında Kemal Türkler, Talip Öztürk, Mehmet Çakmak, İbrahim Sırke, Sabiha Sertel, Ali İhsan Özgür ve benzerleri gibi imzaları kullananlar var. Biz bunların mektuplarını radyomuzdan okurken imzalarını, örneğin;

K.Türkler, T.Öztürk, M.Çakmak olarak kısaltıyoruz. Bunun nedeni de, bu mektupları radyomuzdan dinleyen, yazılı organlarımızda gören yurttaşların hele de bu imzaların neden seçildiğini, ya da neden gerçek değil de takma bir ad kullanıldığını bilmeyen dinleyicilerimizin, yanlış duygulara, ^{deneyimlere} kapılmamaları.

"Dinleyicimiz Kemal Türkler geçen hafta çarşamba pazarında karşılaştığı bir olayı şöyle anlatıyor, diye söze girdiğimizde veya "dınleyicimiz İbrahim Güzelce Türkiye'de kutlanan 1 Mayıs'ları şöyle anlatıyor, diye söze girdiğimizde, genel olarak dinleyicilerimizin nasıl bir tepki göstereceklerini de düşünmek zorundayız. Bu nedenle bu türden imzaları kısaltarak yayınlıyoruz. İmzalarını ~~kısaltarak~~

kısaltmak zorunda kaldığımız yarışmacılarımızın bizi anlayışla karşıladıklarına ve karşılayacaklarına inanıyoruz.

Söz imzalardan açılmışken/bir konuya daha değinelim dd.Kimi yarışmacılarımız çeşitli gerekçelerle yarışma dönemi içinde imzalarını değiştiriyorlar,değiştirmek zorunda kalıyorlar veya ~~kızkı~~kimi mektuplarını imzasız olarak gönderiyorlar.Kimi yarışmacılarımız ise aynı yarışma dönemi içinde iki veya daha çok imzayla bize mektup yazıyor,ancak bu durumdan bizi haberdar etmiyor.

~~xBiraz önce dinleyicilerimiz x~~Bununla ilgili olarak tüm dinleyicilerimize seslenmek istiyoruz.Yeni imzanızla yazarken bir kez olsun eski imzanızı da eklemenizi,değişikliklerden bizi haberdar etmenizi bekliyoruz. Aksi taktirde,yarışmacılarımızın gelişmesini izlemek,ya da mektupları

tasniflemek oldukça güç oluyor. Bu konuda tüm yarışmacılarımızın bize yardımcı olacağına inanıyoruz. Hepinizden yeni yeni mektuplar beklediğimizi bir kez daha hatırlatıyor ve son olarak elimize ulaşan mektuplarınızın imza dökümünü sunuyoruz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Aitina Gönüllü muhabiri, Alaatin Aksoy, Halil İbrahim, Ronay, Serhat Yılmaz, Tayro, Ronay, Serhat Yılmaz, Ege'den, Yunanistan'dan çeşitli gazete küpürleri ve fotoğraflar, Atina gönüllü muhabiri, Basın yayın çalışma grubu, Barış Güvercini, C. Çınar, Yunanistan'dan bir çalışma grubu, C. Çınar, Atina gönüllü muhabiri, Özer, Fransa'dan Cihan, Antep'li Sıra Neferi, Gün Doğan, Reva Meryem Karakız, Mehmet Yıldırım, Barış Onur, Asım Çeltik, S. Sertel, Günce Yoldaş, Hürriyet Z. Onur, M. Mekik, Galip Can, T. Ürün, Cem Yıldız, Başak Kuzey, 1 Mayıs günümüzde, T. Emeksiz, Egeli Genç, Gürsel Güner, Şişliden Devrim Yolu, A. Yusuf Rahman, Nefer Kızılırmak, A. Yusuf Rahman, Gökçen Irmak, Hayat denilen kavgadan Çavireş, A. Yusuf Rahman, İstanbul'dan Genç Yoldaş, Doğudan, Fatma Yıldız, Toprak Yıldız, Başak Kuzey, Güzel Günler Göreceğiz, Hayat Denilen Kavga K. Türkler-1, T. Emeksiz, İstanbul'dan Şafak, Nefer Kızılırmak.